

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

PODAJTE CARU
CAREVO,
A BOGU BOŽJE

LISTOPAD - STUDENI

Ned.	22.	XXIX. NEDJELJA KROZ GODINU Marija Saloma, Marko Jeruzalemski,
Pon.	23.	Ivan Kapistran, Teodor, Severin,
Uto.	24.	Antun M. Claret, Proklo Carigradski
Sri.	25.	Darija, Katarina Kotromanić Kosaca
Čet.	26.	Dimitrije Srijemski
Pet.	27.	Namat, Bartol, Florijan, Gordan
Sub.	28.	Šimun i Juda Tadej - apostoli, Siniša, Tadija

MEDITACIJA

Svadbeno ruho

SLUŽBA RIJEČI

XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Podajte caru carevo, a Bogu Božje. 4

HOMILIJA

Bogu Božje 8

KATEHEZA

Kršćanstvo neutralnosti 10

Mali vjeronaučni leksikon 13

NAŠI POKOJNI 14

SPOMENDAN

Šimun i Juda Tadej - apostoli 16

Naslovnica:

Slika preuzeta s:

<https://fatima-araldi.arautos.org/>

mihael

33-35/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkanđela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije, Godište XVII. (2023.), broj 33(58); dvadeset i deveta nedjelja, 22. listopada 2023.

Kontakt:

vIč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hrVinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805, e-mail: vbakula@mup.hr

Plaćajmo poreze i budimo svjedoci evanđelja

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evanđelje ove nedjelje prikazuje nam Isusa kako se bori s licemjerjem svojih protivnika. Oni mu upućuju brojne komplimente - isprva, mnogo komplimenata - ali zatim postavljaju pitanje koje u sebi krije zamku ne bi li ga doveli u nepriliku i diskreditirali pred narodom. Pitaju ga: „je li dopušteno dati porez caru ili nije?“, odnosno plaćati poreze caru. U to se doba u Palestini vladavinu Rimskog carstva teško podnosilo - i to je razumljivo, bili su okupatori - pa i iz vjerskih razloga. Za narod je štovanje cara, koje se isticalo također njegovom slikom na novcu, bila uvreda Bogu Izraelovu. Isusovi su sugovornici uvjereni da se na njihovo pitanje može isključivo odgovoriti ili s „da“ ili s „ne“, ne postoji treći izbor. Čekali su, upravo zato što su bili uvjereni da će tim pitanjem stjerati Isusa u kut i natjerati ga u zamku. Ali On zna njihovu zlobu i oslobađa se zamke. Traži da mu pokažu novac kojim se plaća porez, danak, uzima ga u ruke i pita čija se slika nalazi na novcu. Oni odgovaraju da je careva. Tada Isus odgovara: „Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje“.

Tim se odgovorom Isus stavlja iznad polemike. Isus je uvijek iznad. S jedne strane, on prepoznaje da se porez caru mora plaćati - to vrijedi i za sve nas, poreze treba plaćati – jer je slika na novcu njegova; ali prije svega podsjeća da svaka osoba u sebi nosi drugu sliku – nosimo je u srcu, u duši - sliku Božju i zato njemu i samo njemu svatko duguje svoje postojanje, vlastiti život.

U ovoj Isusovoj rečenici ne nalazimo samo kriterij razlikovanja između političkog i vjerskog područja, nego se pojavljuju jasne smjernice za poslanje vjernikâ svih vremena, pa i za nas danas. Plaćanje poreza obaveza je građana, kao i poštivati pravedne zakone države. Istodobno, potrebno je potvrditi da Bogu u ljudskom životu i u povijesti pripada prvo mjesto, poštujući Božje pravo na ono što mu pripada.

Otud i poslanje Crkve i kršćana: govoriti o Bogu i svjedočiti ga muškarcima i ženama svoga vremena. Svaki je od nas krštenjem pozvan biti živa prisutnost u društvu, prodahnjujući ga Evanđeljem i vitalnom limfom Duha Svetoga. Riječ je o tome da se trebamo zalagati ponizno i u isti mah odvažno, dajući vlastiti doprinos izgrađivanju civilizacije ljubavi, gdje vladaju pravda i bratstvo.

Neka Presveta Marija pomogne svima da se klone svakog licemjerja i budu poštenu i konstruktivni građani. I neka podrži nas Kristove učenike u poslanju svjedočenja da je Bog središte i smisao života.

Papa Franjo, <https://www.vatican.va>

Prvo čitanje: Iz 45, 1.4-6

Primih za desnicu Kira da pred njim oborim narode!

Čitanje Knjige proroka Izaije

Ovo govori Gospodin o Kiru,
pomazaniku svome:

"Primih ga za desnicu
da pred njim oborim narode
i raspašem bokove kraljevima,
da rastvorim pred njim vratnice,
da mu nijedna vrata ne budu zatvorena.

Radi sluge svog Jakova
i Izraela, svog izabranika,
po imenu ja te pozvah,
imenovah te premda me znao nisi.

Ja sam Jahve i nema drugoga;
osim mene Boga nema.
Iako me ne poznaš, naoružah te:
nek' se znade od istoka do zapada
da izvan mene sve je ništavilo."

Riječ Gospodnja

Godine 586. prije Krista, Nebuzar-adan, zapovjednik tjelesne straže babilonskog vladara Nabukodonozora, uništio je Davidovu kraljevsku dinastiju, razorio i opljačkao hram, a židovsko plemstvo i elitu odveo u babilonsko sužanjstvo. Godine 539. prije Krista, uremeljitelj Perzijskog carstva, Kir Veliki, zaratio je protiv Babilonskog kraljevstva i osvojio ga. Bio je to poraz koji je omogućio oslobođenje Židova koji su bili u sužanjstvu više od 50 godina. Umjesto da odvede Židove u ropstvo, Kir im je odlučio dopustiti povratak u njihovu domovinu (Judeju).

Izaijino proročanstvo u današnjem čitanju naglašava kako je Božje djelovanje često u suprotnosti s ljudskim umom. Kir, poganin, postao je sredstvo providnosti za oslobođenje Božjeg izabranog naroda. Izaija jednostavno govori kako je Bog u svojoj velikodušnosti gleda izvan granica 'pobožnog' kako bi iskoristio 'bezbožničko' da postigne svoje ciljeve. Dopustio je svom Duhu da vodi Kira u provedbi njegovog plana da Židove oslobodi ropstva i da ih vrati domovinu i ponovno izgrade uništeni Hram i grad. Kir se jednako tako pobrinuo da zlatne i srebrne posude koje je Nabukodonozor odnio iz Jeruzalemskog hrama budu vraćene.

Izaijina poruka je jasna. Svako ljudsko biće je važno u Božjim očima. Svi smo mi oruđe u Božjim rukama bez obzira na naše podrijetlo i status.

Otpjevni psalam: Ps 96, 1.3-5.7-10a.10c

Dajte Gospodinu slavu i silu!

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu!
Pjevaj Gospodinu, sva zemljo!
Kazujte poganima njegovu slavu,
svim narodima čudesa njegova!

Velik je Gospodin, hvale predostojan,
strašniji od svih bogova!
Ništavni su svi bozi narodâ,
a Gospodin stvori nebesa!

Dajte Gospodinu, narodna plemena,
dajte Gospodinu slavu i silu!
Dajte Gospodinu slavu imena njegova!
Prinesite žrtvu i uđite u dvorove njegove!

Poklonite se Gospodinu u sjaju svetosti njegove!
Strepi pred njim, sva zemljo!
Nek se govori među poganima:
„Gospodin kraljuje, narodima pravedno upravlja.“

Psalam 96. jedan je od psalama ustoličenja, koji su se, prema nekim bibličarima, pjevali na (hipotetskoj) godišnjoj svetkovini na kojoj je kralj ustoličen po redu da simbolizira Božje kraljevanje nad njegovim narodom. Kad bi kralj zauzeo svoje mjesto na svom zemaljskom prijestolju, cijeli bi narod pjevao ovaj psalam u slavlju Božjeg kraljevanja. Ovaj psalam poput Izaije naglašava Božji suverenitet nad svim narodima i tako čini prikladan odgovor na objavu Božjeg imenovanja Kira.

Drugo čitanje: 1Sol 1, 1-5b

Spominjemo se vaše vjere, ljubavi i nade.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima

Pavao, Silvan i Timotej Crkvi Solunjanâ u Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Kristu. Milost vam i mir! Zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjećamo u svojim molitvama spominjući se vaše djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u Gospodinu našem Isusu Kristu, pred Bogom i Ocem našim. Svjesni smo, braćo od Boga ljubljena, vašeg izabranja jer evanđelje naše nije k vama došlo samo u riječi nego i u snazi, u Duhu Svetome i mnogostrukoj punini.

Riječ Gospodnja

Solun je bio kozmopolitski grad, bogato trgovačko središte sa statusom rimskog slobodnog grada, s mnogim poreznim olakšicama i dubokom odanošću Vječnom gradu. U Solunu su postojale dvije sinagoge (jedna od njih samarijanska!) i mnogi poganski hramovi. Kozmopolitski karakter grada odrazio se i na sastav zajednice kršćana židovskog i poganskog podrijetla.

Bibličari smatraju da ja Prva poslanica Solunjanima, upućena židovskim i nežidovskim kršćanima sjeverne Grčke, najraniji spis Novog zavjeta, napisana u Korintu 50. godine.

Bilo je više vjere, nade i ljubavi među Solunjanima nego što je Pavao mogao pripisati vlastitom propovijedanju; Duh Sveti je očito bio na djelu. Uz 1. Sol 5,8, ovo je najraniji spomen triju "teoloških kreposti" vjere, nade i ljubavi u kršćanskoj literaturi (vidi 1 Kor 13,13).

Iz današnjeg teksta jasno je da su se ti ljudi trudili biti kršćani, te da je sveti Pavao to smatrao hvalevrijednim. Stoga je pohvalio svoje obraćenike za njihovu vjernost Bogu i Kristu, zajamčivši im svoje molitve. Nadao se da će i dalje biti vjerni pozivu koji im je Bog dao, pozivu koji potvrđuju mnogi darovi Duha Svetoga koji su im udijeljeni.

Evandjelje: Mt 22, 15-21

Podajte caru carevo, a Bogu Božje.

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme:

Odoše farizeji i održaše vijeće kako da Isusa uhvate u riječi. Pošalju k njemu svoje učenike s herodovcima da ga upitaju:

„Učitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem učiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. Reci nam, dakle, što ti se čini: je li dopušteno dati porez caru ili nije?“

Znajući njihovu opakost, reče Isus:

„Zašto me iskušavate, licemjeri? Pokažite mi porezni novac!“

Pružiše mu denar.

On ih upita:

„Čija je ovo slika i natpis?“

Odgovore:

„Carev.“

Kaže im:

„Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje.“

Riječ Gospodnja

Svojim prispodobama, koje smo slušali prethodnih nedjelja, Isus je uzdrmao vjerske vođe i židovske elite. Stoga mu žele postaviti zamku i uhvatiti ga u riječi. Isusovi glavni protivnici u današnjem evanđelju su pripadnici dviju suprotstavljenih skupina u židovskom društvu, farizeji herodovci.

Farizeji su se predstavljali kao nositelji vjerske čistoće. Njihov odnos s rimskim okupatorima bio je stvar nužde i obveza koje su Rimljani nametnuli, ali za dobrobit židovskoga naroda.

Herodovci su svoju moć razvijali na suradnji s Rimljanima. Nazvani su po Herodu Velikome, idumejskom moćniku kojega su zakraljili Rimljani, vladali su u ime Rima i imali snažne pokrovitelje u samom gradu Rimu. Njihov odnos prema Rimljanima nije bio za dobrobit Židova nego za vlastite materijalne i društvene probitke, ali su „za svaki slučaj“ na se navukli religioznu masku.

I jedni i drugi prepoznali su se u Isusovim prispodobama, što ih je ujedinilo i jednako su ga se htjeli riješiti. Zato mu i postavljaju zamku pitanjem o porezu. Mislili su, da će što god odgovori, nastradati. Odgovorom „da“ ili „ne“ sam sebe bi osudio jer, ili ne poštuje Židovske zakone i želju za slobodom ili poziva na pobunu protiv okupatora.

Kad je Isus tražio sliku i naslov na novčiću, natjerao je farizeje i herodovce da se suoče s izborom koji su mu dali. Idealizam ili realnost? Isus je razbio ideologiju obiju grupa jednim jedinim odgovorom. Daj sve Bogu, ali daj caru ono što mu pripada. Drugim riječima, živite idealan život najbolje što možete. Ali, živite u stvarnom svijetu. Vjerske odluke primjenjuju ideal na stvarni svijet, a ne usprkos stvarnom svijetu. Zauzevši poziciju u sredini, ističući osobnu odgovornost vjerskog djelovanja, Isus je teret djelovanja ponovno prebacio na farizeje i herodovce. Idealno i stvarno se međusobno ne isključuju.

Bogu Božje

Isusovim riječima iz današnjeg evanđelja možda će se ponajviše veseliti ministri financija diljem svijeta, jer i sam Isus, čini se, zapovijeda da se pošteno plaća porez.

Tekst, bez dubljeg istraživanja, doista može ostaviti dojam da Isus ovdje govori o etičko-političkim temama, ili pak, o pitanjima odnosa Crkve i države. U povijesti se zapravo se koristio i u takve svrhe.

Ipak, pobliže pristupimo tekstu kako bismo bolje razumjeli što se u njemu krije.

Nakon Isusova govora i prispodoba koje je uputio židovskoj eliti, ta elita u današnjem evanđelju kreće u napad. Evanđelist otkriva jasnu namjeru farizeja: uhvatiti Isusa u riječi. Traže jasnu osnovu da diskreditiraju Isusa. Ako se protivi plaćanju poreza, imat će razloga da ga prijave Rimljanima. Poticanje na neplaćanje poreza smatralo se poticanjem na pobunu nakon gušenja pobune Jude Galilejca 6. godine po Kr. Ako odobri plaćanje poreza, pokvarit će njegovu sliku u očima običnih ljudi. Tako dobro smišljena zamka dostojna je savršenog "ulizivačkog" uvoda kojim se predstavljaju

Isusovi protivnici. Ovo posljednje još više naglašava njihove zle namjere. Dakle, od samog početka je jasno o čemu se radi. Važno je da nam evanđelist govori da je Isus odmah prozreo njihovu nakanu. Štoviše, odmah je znao o čemu se radi - jasno ne radi se o plaćanju ili neplaćanju poreza. U Markovu evanđelju, u paralelnoj situaciji, Isus odmah traži novac. U Mateju, on od farizeja traži porezni novac. Naizgled beznačajna promjena ipak puno govori. Isus kao da im je rekao: "Pokažite mi novac kojim ionako već plaćate porez." Dakle: „Što želite reći? Kakvo je ovo pitanje?" Svojim odgovorom, Isus se ne da uvući u političke rasprave. Protupitanjem o slici i natpisu cijeli razgovor diže na drugu razinu. Postavlja jednostavno pitanje na koje se lako može odgovoriti, ali je istovremeno nemoguće vidjeti kamo Isus smjera. Njegovi protivnici ne mogu izbjeći odgovor, kao u slučaju pitanja o podrijetlu krštenja sv. Ivana Krstitelja. Farizeji su se odgovorom razoružali. Ono što što su najmanje očekivali u Isusovoj završnoj izjavi jest pomicanje cijele problematike na razinu pitanja o Bogu. Isus vrlo dobro zna da njih zapravo nije briga što on misli o plaćanju poreza. Stoga, odgovarajući na ono što

uopće ne pitaju, on im govori ono što su trebali pitati: „Pravite se da vas zanima moje mišljenje trebate li plaćati porez. Ali ne želim s vama razgovarati o tome. Ionako već plaćate porez; pa im slobodno nastavite plaćati. Ali kakav je vaš odnos s Bogom? To je ono o čemu vam ovdje cijelo vrijeme govorim.”

Primarni fokus teksta stoga nije reguliranje kršćanskog poreznog ponašanja, nego odnos prema Bogu i njegovoj prisutnosti u čovjekovu životu. Ovdje ne možemo ne spomenuti tumačenje poznato još od Tertulijanova vremena, koje u aluziji na sliku i natpis vidi vezu sa stvaranjem čovjeka na sliku Božju s prvih stranica Biblije. Kao što novčić nosi lik i natpis onoga koji ga je kovao i stoga u potpunosti pripada njemu, tako i osoba koja u sebi nosi Božju sliku pripada Bogu. To je

doista vrlo inspirativan prizor. Ali Isusove riječi vjerojatno idu dalje. Možemo si pomoći Psalmom 24,1: „Gospodnja je zemlja i sve što je na njoj, svijet i svi koji na njemu žive.“ Sve je Božje. Dati Bogu ono što je Božje znači gledati svijet i život Božjim očima i pustiti da sve prožme.

Ove riječi ostaju vrijediti i danas. U našem odnosu prema Bogu sličimo farizejima ako, na primjer, samo želimo znati što je grijeh, a što nije, ili što je točno laki, a što teški grijeh. Isusove nas riječi upućuju da svoja pitanja usmjerimo u drugom smjeru. Trebamo se pitati kako što više otvoriti put Bogu u našem životu da on može proniknuti u sve što je u njemu. Tada ćemo lako znati treba li porez platiti ili ne.

Matuš Imrich, <https://biblia.abuke.sk>

<https://www.ordem-do-carmo.pt/>

Kršćanstvo neutralnosti

Njemački politički filozof Carl Schmitt sve je političke odnose definirao paradigmom odnosa prijatelj-neprijatelj. Iz premisa svoje političke filozofije zaključivao je kako nije moguća neutralnost u sferi političkog. Odnosi vlada-opozicija, predsjednik-premier, i mnogi drugi politički odnosi mogu se svesti donekle na Schmittovu paradigmu. Davno prije Schmitta došlo je do rasprave između Isusa i farizeja i do Isusovog dictuma: podajte caru carevo, a Bogu Božje! Je li Isus već tada davno prije Schmitta skrenuo pozornost na problem odnosa neutralnosti i političkog i jesu li farizeji bili prvi politički teolozi koji su smatrali da se može teologijom djelovati u sferi političkog, a da se pri tom ostane i teološki, ali još više politički neutralan? Bilo koja politička teologija susrest će s ovim pitanjem i poteškoćom. Je li moguća politički neutralna politička teologija? Je li uopće moguće nešto kao politička teologija?

Zanimljivo je kako Crkva u svom odnosu prema političkom odbija postojanje neke, recimo, katoličke političke teologije ili pravovjerno-crkvene političke teologije. O tom odnosu govori instrukcija o djelovanju katolika u politici, gdje se oprezno i svjesno ne preferira niti jedna politička opcija koja bi se mogla istovremeno identificirati i kao katolička i kao crkvena. Politička teologija, ukoliko samu sebe takvom definira, može se naći u toj dilemi koju naznačuje rasprava

između Isusa i farizeja o pitanju odnosa između političke i teološke sfere. Tako jedna politička teologija može ispravno i potrebno upozoriti na zloupotrebu religioznog u političke svrhe kao sredstva i instrumenta. Jednako tako, politička teologija može upasti u zamku identičnosti teoloških i političkih kategorija i pojmova i odustati od bitne razlike između odnosa Bog-grieh (đavao), dobro-zlo, grešnik-svetac.

Nije slučajno da je Schmitt djelomično ideju o političkoj paradigmi kao odnosu prijatelj-neprijatelj pronašao u teologiji. Događa se političkoj teologiji da političku paradigmu tumači teološki te politički protivnik postaje đavao, grešnik i zlo, a politički istomišljenik postaje Bog, svetac, dobro. Slično fenomenu političkog koje vrlo lako osobe svede na paradigmu odnosa prijatelj-neprijatelj i politička teologija dolazi u napast osobe i pojedince podvesti pod istu kategoriju oduzimajući im njihovu osobnost, jedinstvenost, individualnost. Može doći do zloupotrebe same teologije pri čemu teološka kategorija čovjeka kao Božjeg stvorenja biva zamijenjena političkom kvalifikacijom kao neistomišljenika, ideološkog neprijatelja, političkog oponenta.

Posebno je opasno kada se politička teologija posluži Bogom, svetim i nadnaravnim, kao onim pojmovima i terminima kojim se crta jasna i neprobojna granica između onih koji su politički prijatelji, odnosno neprijatelji. Jedni postaju nepopravljivi Božji neprijatelji, a drugi trajni i vječni Božji prijatelji i ugodnici. Politička

teologija, u bilo kojoj formi ili obliku, povremeno je u napasti uzeti sebi posebno pravo (identično onomu što Schmitt pokušava razriješiti u pitanju o tome tko je suveren u izvanrednom stanju) da u Božje ime i u ime svetog i nadnaravnog određuje tko je Bogu ugodan i mio, a koga se Bog gnuša i koga Bog mrzi. Je li moguća politička neutralnost bilo koje političke teologije? Ili je sama narav političke teologije da se nužno po svom sadržaju svrstava i uklapa u Schmittovu paradigmu odnosa prijatelj-neprijatelj? Problem političke neutralnosti političke teologije i njenog odnosa prema svetom i nadnaravnom manifestira se u onim izričajima i terminima koji se odnose na Boga.

U Schmittovu paradigmu odnosa prijatelj-neprijatelj zahvaljujući političkoj teologiji ulazi i sam Bog kao Bog potlačenih i Bog moćnih, Bog slabih i Bog jakih, Bog siromašnih i Bog bogatih. Iz ovoga bi slijedilo da politička teologija nikada ne može biti neutralna i izvan Schmittove paradigme makar se ona pozivala na Božju neutralnost i neutralnost svetog i nadnaravnog u političkim odnosima. Politička teologija time biva (nužno?) prijateljska ili neprijateljska prema stvarnosti političkog. Ona ne može biti i ostati neutralna. Vjerojatno i ne smije. Takva politička teologija i nije tako problematična u onim okolnostima stanja političkog kada se jasno može uočiti da je Schmittova paradigma prijatelj-neprijatelj podložna jasnoj i preciznoj moralnoj kvalifikaciji, kao kada se politička teologija suprotstavi političkom režimu koji je moguće kvalificirati kao zao režim u moralnom smislu (takav je slučaj recimo bio s nacizmom u Njemačkoj). Međutim, što s političkom teologijom kada ona podržava određeni politički odnos koji se također može donekle kvalificirati moralno

kao zao? Smije li se uputiti kritika političkoj teologiji da je ili zaboravila svoje teološke temelje i premise ili se priklonila Schmittovoj paradigmi prijatelj-neprijatelj i stala u ime teologije na stranu moralno problematičnog političkog režima ili sustava?

Ova pitanja samo upućuju na duboku problematiku i složenost bilo koje političke teologije koja bi za sebe zahtijevala strogu političku neutralnost dok bi istovremeno aktivno i snažno teološko-politički sudjelovala u političkom djelovanju i kreiranju stvarnosti društva unutar Schmittove paradigme prijatelj-neprijatelj. Nedostatci i slabosti političke teologije uvijek su u tom problematičnom odnosu neutralnosti i političkog, u njezinim nastojanjima da bude politički angažirana i aktivna i da istovremeno teološki ostane neutralna i izvan političkih odnosa. Ali to nije moguće, jer politička teologija ne sudjeluje politički u Schmittovoj paradigmi, nego upravo teologijom koju želi sačuvati neutralnom od upadanja i pripadanja Schmittovoj paradigmi kao svome prirodnom i nužnom mjestu. Dok istovremeno inzistira na strogom odvajanju teološkog i političkog, ona istovremeno teološko pretvara u političko i ukida njegovu prethodnu neutralnost dok je ono bilo isključivo i samo teološko i ništa više. I ništa drugo. Teološko se vraća ili uključuje u političko sada kao političko i ulazi u odnos prijatelj-neprijatelj, pri čemu uvijek postoji opasnost da teološke kategorije poput Boga, svetog i nadnaravnog postanu političke kategorije Schmittove paradigme, čija je manifestacija i jedan od mnogih izričaja: Bog je na našoj (političkoj-prijateljskoj) strani, a nije na njihovoj (političkoj-neprijateljskoj).

Politička teologija uvijek može biti zloupotrijebljena, čak i prisiljena biti dio političkog odnosa prijatelj-neprijatelj, pri

čemu njezin san o njezinoj političkoj neutralnosti pada u vodu. Izdaje li teologija sebe kada kaže da želi ostati neutralna u pitanjima političkog, ili izdaje sebe kada postaje politička teologija unutar Schmittove paradigme prijatelj-neprijatelj i kada teološke kategorije postaju i pretvaraju se u političke kvalifikacije? Može li politička teologija biti stvarno politička i istovremeno sačuvati Božju neutralnost, neutralnost svetog i nadnaravnog u odnosu prema političkom? Može li Bog u jednoj političkoj teologiji ostati izvan Schmittove paradigme? Ako bi ostao izvan, u čemu je onda snaga i putokaz političke teologije, ne pretvara li se ona time u čistu politiku, gdje su politički termini i pojmovi zamijenjeni teološkim, ili su zapravo identični pa, recimo, možemo govoriti da su Bog-dobro-politička vlast-vlada identični kao i đavao-grieh-zlo-politički protivnici-opozicija?

Neutralnost političke teologije moguća je samo ukoliko se zadržava sadržajna razlika između teologije i politike, ako nema neutralnosti teologija i politika se pretvaraju u jedno te isto i zauzimaju svoje mjesto unutar Schmittove paradigme. Svaka politička teologija time sebe stavlja pred dilemu i ozbiljna pitanja. Mogu li Bog, sveto i nadnaravno biti kritički temelj i polazna točka kritike političkog, a da pri tom istovremeno sve troje ostanu neutralni, zadržani izvan političkog odnosa prijatelj-neprijatelj? Može li sveto biti neutralno u identičnosti teologije i politike? Politička teologija je u neprestanom pokušaju da razriješi dilemu odnosa svoje političke neutralnosti utemeljene na istinskoj teologiji i mogućnosti (zlo)upotrebe teologije i svetog kao političkih instrumenata. I političkoj teologiji, kao svakome tko je neoprezan i tko se malo više opusti, zna se dogoditi da postane dvolična, jer zastupa odvojenost i razdvajanje teološkog i političkog, dok

istovremeno teološko tumači i razumijeva kao političko i na taj ga način tumači, misleći da je još uvijek u pitanju neka neutralna politička teologija. Ponekad politička teologija ne uspijeva izmaći opasnosti i pogubnosti Schmittove paradigme. Dapače, ona je nekad glavni pokretač Schmittove paradigme u političkoj stvarnosti. To se još uvijek može pozdraviti i pohvaliti onda kada je moralno jasno i potrebno nastupiti protiv neprijatelja, jer je moguće uvidjeti zlo koje čini. Međutim, ima i onih ne tako slavnih političkih teologija koje su se otvoreno i jasno stavile na stranu neprijatelja, iako je bilo moguće moralno spoznati da je neprijatelj zao i da mu je zlo glavni motiv i pokretač političkog djelovanja.

Povremena zastranjenja različitih političkih teologija, ali i hrabri i odvažni uspjesi nekih od njih, pokazuju da politička teologija ipak teško može biti neutralna, čak i onda kada samu sebe uvjeri da je uspjela sačuvati teologiju od utjecaja i tumačenja Schmittovom paradigmatom. Ponekad uspije, ali ponekad i ne uspije. I u tim njezinim uspjesima i neuspjesima vidljivo je kako je za svaku političku teologiju ostao i ostat će, kao dilema, pitanje i sumnja, pitanje o njezinoj vlastitoj teološkoj i političkoj neutralnosti, kada se jednom Schmittova paradigma pokrene i stvarnost se pretvori u politički odnos prijatelj-neprijatelj. Kada je Isus rekao podajte caru carevo, a Bogu Božje je li time unaprijed potvrdio da je neutralnost teologije, Boga, svetog, nadnaravnog, moguća jedino i samo ako ne postoji politička teologija? Ili je htio upozoriti na opasnost (zlo)upotrebe teologije unutar političkog što dovodi ponekad do same dvoličnosti političke teologije koja možda zna da nije neutralna, ali glumi neutralnost?

Mali vjeronaučni leksikon

Nebo

Nebo Nebo, hebrejski *šāmajim*, grčki *οὐρανός*, latinski *caelum*, u svim religijama očitovanje svetoga, božanske moći. U povijesti religija zamišljaj tog univerzalnoga simbola proteže se od prostornoga do duhovnoga stanja, te u skladu s određenom slikom svijeta. Tako su nebo zamišljali kao krov, svod, kupolu koju pridržavaju stupovi, visoke planine (u grčkome mitu titan Atlant); nazivali su ga pjesnički šatorom, ogrtačem vrhovnoga boga (npr. Marduka u babilonskoj mitologiji). Nebo je nadzemaljski svijet, uzvišeno sjedište bogova, a duga je most koji ga spaja sa zemljom. Neki su smatrali da je nebo od tvrde materije (mjedi ili kamena), da ima vrata, okna, ustave, kroz koje prolaze atmosferske vode.

U starom indoeuropskom vjerovanju zamišljeno je dvostruko nebo: gornje, vedro i sjajno, na kojem se nalazi vrhovni bog, i donje nebo oblaka i atmosferskih pojava, s gromovnikom i ostalim božanstvima. Vjerojatno je babilonskoga podrijetla vjerovanje u devet nebesa, rašireno kod uralsko-altajskih naroda; negdje je zamišljeno kao sedmerostruko (neoplatonisti, Dante). U kineskoj mitologiji zamišlja se kao ploča; personificira ga Shangdi, kojemu je u nebeskome hramu car, nebeski sin, prinoseo žrtve.

U mitovima je česta misao o tome da su nebo i Zemlja nekad bili jedno, a da ih je potom neki bog odijelio. „Nebo i Zemlja“ sinonim je za ukupnost svega materijalnoga, za kozmos, svemir. U mitskim kozmogonijama nebo i Zemlja često su personificirani, oni se ujedinjuju kao prvi par (npr. u babilonskoj tradiciji Apsu i Tiamat; kod Grka Uran i Geja) i tako rađaju bogove. Dok je Zemlja u mitovima pramajka, nebeski je bog često vrhovno božanstvo, otac, stvoritelj. Bogu neba vrlo je sličan njegov sin, bog gromovnik (Zeus, Jupiter), koji daje kišu i plodnost. U Kini se nebo smatra čuvarom moralnih i prirodnih zakona, ono je i istoznačnica za Božju volju. U Kini i Japanu car se nazivao „sinom neba“. U mahayanskom budizmu nebo je posmrtno boravište onih koji su primili prosvjetljenje; u hinduizmu se poklonici boga Višņua nadaju da će nakon smrti doći na nebo, gdje nema trpljenja i gdje će živjeti u vječnom svjetlu.

Grčki pisci razvijaju misao o više nebeskih sfera; svako od sedam onda poznatih nebeskih tijela imalo je svoju sferu, a zvijezde posljednju. Duša, putujući kroz nebeske sfere, čisti se od grijeha, dok u posljednjoj sferi ne nađe svoje smirenje.

Biblija također sadrži neke babilonske predodžbe o nebu, ali ih donekle demistificira. Tako i u njoj nebo i Zemlja označavaju stvoreni svijet; nebeski svod dijeli donje od gornjih nebeskih voda. Ali u Bibliji nebo zato postaje simbolom transcendencije ili posebnoga duhovnoga stanja, jedinstva s Bogom. U Starome zavjetu nebo je prebivalište Božje, naseljeno dobrim duhovima, anđelima; u kasnome Starom zavjetu ondje će boraviti pravednici nakon uskrsnuća. U Novome zavjetu nebo je simbol onostranosti i duhovnoga jedinstva s Bogom; kraljevstvo nebesko označuje nove odnose ljudi i Boga i istoznačnica je kraljevstvu Božjem. Biblijska duhovna simbolika pojma neba preuzeta je u kršćanstvu.

NAŠI POKOJNI

DRAGAN MARENDIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 22.listopada1991.

REFIK PEHLIVANOVIĆ,

PU zagrebačka, 23.listopada1991.

MARIO SVJETLIČIĆ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 24. listopada 1991.

ŽELJKO PRTAJIN,

PU zagrebačka, Zagreb, 24.listopada1991.

EVELIN MARŽIĆ,

PU zadarska, Novo Pračno, 25.listopada1991.

BOŽIDAR ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

SLOBODAN ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

TOMA VELIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo, 27. listopada 1991.

ŽELJKO BALALA,

PU koprivničko - križevačka, Kukunjevac, 27.listopada1991.

VLADIMIR ROJKO,

PU međimurska, Vukovar, 28.listopada1991.

NAŠI POKOJNI

BERISLAV IVOŠEVIĆ,

PU požeško - slavonska, Lipik, 29. listopada 1991.

REFIK PEHLIVANOVIĆ,

PU zagrebačka, 23. listopada 1991.

MARIO SVJETLIČIĆ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 24. listopada 1991.

ŽELJKO PRTAJIN,

PU zagrebačka, Zagreb, 24. listopada 1991.

EVELIN MARŽIĆ,

PU zadarska, Novo Pračno, 25. listopada 1991.

BOŽIDAR ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

SLOBODAN ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

TOMA VELIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo, 27. listopada 1991.

ŽELJKO BALALA,

PU koprivničko - križevačka, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

VLADIMIR ROJKO,

PU međimurska, Vukovar, 28. listopada 1991.

POČIVALI U MIRU

Šimun i Juda Tadej, apostoli

28. listopada

<https://pozeska-biskupija.hr/>

Ovog Šimuna Evanđelja nazivaju "Kananejac", kako bi označila odakle potječe, a također i "Revnitelj", jer je moguće kako je pripadao "zelotima" - nekoj vrsti "krajnje desnice" tadašnjeg židovskog vjerskog poretka. U Isusovo vrijeme taj pokret još nije bio poprimio nasilnu narav, koju će očitovati kasnije oko 70. godine poslije Krista.

Na popisu apostola koji nam donosi evanđelist Matej, Šimun zauzima deseto mjesto, dok kod svetoga Marka zauzima jedanaesto.

Ne znamo ništa o njegovu pozivu nasljedovanja Krista, jer nam ga niti jedan evanđelist ne spominje, radi čega nam je najmanje poznat od svih Isusovih učenika. Netko ga je opisao primjerom učenika bez imena, koji su svoj život posvetili Crkvi Božjoj, ili se pak još uvijek bore za pobjedu Kraljevstva Božjega.

Poput ostalih apostola, nakon Pedesetnice je i on prošao putovima Evanđelja, bez torbe, bez novca, propovijedajući Kraljevstvo nebesko, liječeći bolesne, čisteći gubavce te izganjajući zloduhe.

Povjesničar Euzebije stavlja svetoga Šimuna kao nasljednika svetoga Jakova na mjestu biskupa Jeruzalema, odmah nakon tragičnog razaranja tog grada. Ovaj je apostol podnio mučeništvo za vladavine cara Trajana, 107. g., u izuzetnoj dobi od stotinu i dvadeset godina.

Ime Šimun je hebrejskog porijekla i znači: Bog je uslišio.

Svetoga Judu Tadeja, pak, nikako ne smijemo zamijeniti s Judom Iškariotskim, izdajnikom, nevjernim apostolom, koji je za trideset srebrnjaka prodao svojega Učitelja i prijatelja. Bog se možda i njemu smilovao pa ga je netko nedavno pokušao rehabilitirati, no sasvim sigurno ne do te mjere da bi ga se uzdiglo na čast oltara.

Ovaj je, pak, Juda, koji je uzdignut na čast oltara, jedan drugi apostol, zvani još i Tadej, što znači "koji hvali Boga". On se pojavljuje u popisu apostola što ga donosi sveti Marko, ali iz Evanđelja ne doznajemo ništa više o njegovom životu i apostolatu, osim imena. U jednoj zgodi iz Evanđelja spominje se kao "brat Gospodinov": Nazarećani, začuđeni slavom koja je pratila Isusa, prokomentirali su: "Nije li to drvodjelja ... brat Jakova i Jude?"

Apokrifna književnost njegovo misionarsko djelovanje, nakon Duhova, smješta na putove Perzije, gdje je navodno utemeljio babilonsku biskupiju.

Prema jednoj drevnoj predaji, ovaj je apostol, koji je imao nesreću dijeliti ime s izdajicom, navodno podnio mučeništvo u nekom Perzijskome gradu (ne zna se točno kojemu), jer je upravo u toj zemlji vršio svoju misionarsku djelatnost navjestitelja Radosne Vijesti.

Ime Juda je aramejskog porijekla, a znači: gorljiv za Boga. Uz njegovo ime dodaje se još i Tadej, što znači: koji hvali Boga.